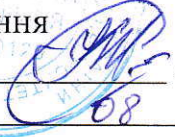

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ**

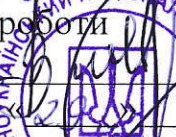
ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки
та управління

 Андрій КОЦУР
« 29 » 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

 Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 29 » 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту новітніх освітніх
технологій

 Святослав ПИТЕЛЬ
« 29 » 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ТОВАРОЗНАВСТВО»

ступінь вищої освіти – **БАКАЛАВР**

галузь знань – **07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

спеціальність – **075 МАРКЕТИНГ**

освітньо-професійна програма – «**МАРКЕТИНГ**»

Кафедра підприємництва і торгівлі

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	РС	Тренінг, год.	Самостійна робота студ., год.	Разом, год.	Залік (семестр)	Екзамен (семестр)
Денна	III	5	30	30	4	8	78	150	-	5
Заочна	III	5-6	8	4		-	138	150	-	6

Тернопіль – ЗУНУ
2025

29.08.2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 075 Маркетинг, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15 червня 2022 р.) зі змінами відповідно до рішення Вченої ради ЗУНУ (протокол № 11 від 26 червня 2024 р.).

Робочу програму розробив доцент кафедри підприємництва і торгівлі, канд. екон. наук, доцент Волошин Роман Володимирович.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва і торгівлі, протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Ольга СОБКО

Гарант ОПП

Людмила ГАЛЬКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТОВАРОЗНАВСТВО»

1. Опис дисципліни «Товарознавство»

Дисципліна «Товарознавство»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни блок обов'язкових дисциплін, цикл професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – 075 «Маркетинг»	Рік підготовки - 3 Семестр – 5 (денна) 5-6 (заочна)
Кількість змістових модулів – 4	Освітньо-професійна програма – «Маркетинг»	Лекції (<i>денна форма</i>) – 30 год.; (<i>заочна форма</i>) – 8 год. Практичні заняття (<i>денна форма</i>) – 30 год.; (<i>заочна форма</i>) – 4 год.
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота (<i>денна форма</i>) – 78 год.; (<i>заочна форма</i>) – 138 год. Індивідуальна робота (<i>денна форма</i>) – 8 год. Тренінг (<i>денна форма</i>) – 8 год.
Тижневих годин – 10 год. з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Товарознавство»

2.1. Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні в студентів комплексного розуміння товарів як об'єктів комерційної діяльності та розвитку професійних компетентностей, необхідних для ефективної роботи у сфері підприємництва та торгівлі. Курс спрямований на те, щоб навчити майбутніх фахівців оцінювати споживчі властивості товарів, аналізувати їх якість та безпечність, а також ефективно управляти товарним асортиментом. Студенти мають опанувати методи дослідження якості товарів, навчитися застосовувати нормативні документи та стандарти у своїй професійній діяльності. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти аналізувати ринкові тенденції та споживчий попит, а також приймати обґрунтовані рішення в управлінні торговельними процесами.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Товарознавство» є наступні:

- засвоєння фундаментальних знань про товар як об'єкт комерційної діяльності, його споживчі властивості та чинники формування якості.
- оволодіння методами оцінки якості товарів, їх відповідності стандартам та технічним регламентам.
- розвиток навичок управління асортиментом та якістю товарів у торговельній діяльності.
- формування вміння аналізувати та прогнозувати споживчий попит, оцінювати конкурентоспроможність товарів.
- ознайомлення з сучасними підходами до забезпечення безпечності товарів та захисту прав споживачів.
- розуміння теоретичних основ зберігання товарів у сфері обігу;
- вміння розпізнавати та ідентифікувати інформацію про товари.
- розвиток здатності застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань у сфері товарознавства, підприємництва та торгівлі.

2.3. Передумовами для вивчення дисципліни є сукупність загальноекономічних і прикладних навчальних дисциплін, визначених навчальним планом підготовки бакалаврів зі спеціальності «Маркетинг», зокрема філософія, господарське право, мікроекономіка, підприємництво, кожна з яких забезпечує комплекс компетентностей і програмних результатів навчання студентів відповідно до освітньо-професійної програми.

2.4. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

СК4. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.

СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.

2.5. Результати навчання.

ПРН 1. Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності.

ПРН 3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.

ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

ПРН 14. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані маркетингові рішення.

3. Програма навчальної дисципліни «ТОВАРОЗНАВСТВО»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТОВАРОЗНАВСТВА

ТЕМА 1. Теоретичні основи товарознавства

Товарознавство – наука про товари. Предмет і зміст товарознавства, еволюція товарознавства як науки та практичної діяльності. Основні завдання товарознавства (забезпечення якості товарів, оптимізація асортименту, мінімізація втрат при товароруху). Об'єкти та суб'єкти товарознавства та товарознавчої діяльності. Історія розвитку товарознавства. Термінологія товарознавства. Основні завдання і принципи товарознавства. Методи пізнання в товарознавстві. Сучасні тенденції розвитку товарознавства, включаючи вплив цифровізації, глобалізації та зростаючої уваги до сталого розвитку.

Література

1. Криволапов Е. А. Товарознавство : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 100 с.
2. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинськ-енергософт», 2023. 228 с.
3. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
4. Товарознавство : конспект лекцій для здобувачів вищої освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» / уклад. В. С. Кушнірук, І. О. Банева, І. О. Піюренко, О. В. Величко, С. І. Павлюк. Миколаїв : МНАУ, 2021. 158 с.
5. Товарознавство. Методичні рекомендації і завдання для вивчення дисципліни / Л.Д. Запирченко, А.А. Немненко. Кропивницький, ЦНТУ, 2024. 70 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/19aed613-8309-40f9-a2f8-d8f74806f41b/content>
6. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.
7. Panova A. Commodity science in customs. 2022. 10.12737/1134545. https://www.researchgate.net/publication/353969269_Problems_and_prospects_of_the_commodity_science_development
8. Stoykova T., Zlateva D., Pashova S. Commodity Science In Modern Market Conditions. Economic Science, education and the real economy: Development and interactions in the digital age. Publishing house Science and Economics. Varna, 2020. issue 1. pp. 427-439. URL: <https://ideas.repec.org/a/vrn/cfdide/y2020i1p427-439.html>
9. Strhan, R.. Future of product oriented science. 2021. 10.13140/RG.2.2.26471.98720. URL: https://www.researchgate.net/publication/354451324_FUTURE_OF_PRODUCT_ORIENTED_SCIENCE
10. Waginger, E., Karkalíková, M., & Foltynowicz, Z. The twilight of commodity science. Part I. The history of the commodity science. In M. Sielicka-Różyńska (Ed.). Current trends in quality science: Quality management and safety of food and non-food products (pp. 413-430). The Poznań Society for the Advancement of Arts and Sciences, Institute of Quality Science, Poznań University of Economics and Business. (2023). <https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/117241413/CTinQS.-Quality-1-1-libre.pdf>

ТЕМА 2. Теоретичні засади формування потреб споживачів і вимог до товарів

Потреби та їх вплив на споживання товарів. Визначення поняття потреб, класифікація та характеристика потреб за походженням, сферою

життєдіяльності та об'єктом спрямованості. Розгляд базових моделей потреб, включаючи ієрархію Маслоу та інші сучасні теорії мотивації. Вплив культурних, соціальних та економічних чинників на формування потреб споживачів. Вимоги до товарів, їх класифікація та особливості. Аналіз вимог до товарів за функціональними, технологічними, естетичними та соціальними критеріями. Розгляд законодавчих вимог до якості товарів і стандартів сертифікації (ISO та інші).

Типологія споживачів, сегментація ринку товарів та позиціонування товарів на ринку. Визначення основних категорій споживачів та їх поведінкових моделей. Методи сегментації ринку за демографічними, географічними, психографічними та поведінковими ознаками. Стратегії позиціонування товарів, спрямовані на різні сегменти ринку.

Утилітарні вимоги до товарів, їх характеристика, соціальні та естетичні вимоги до товарів. Обговорення впливу функціональності товару на рішення споживачів, а також значущості соціальних і естетичних характеристик (бренд, дизайн, екологічність). Вимоги до надійності товарів. Оцінка критеріїв надійності, довговічності та стійкості товарів. Використання сучасних технологій для моніторингу якості та прогнозування дефектів у товарах. Розгляд сучасних моделей споживчих мотивацій, таких як модель очікувань-цінностей, теорія раціонального вибору, та впливу технологій на формування нових потреб (цифровізація, штучний інтелект, екологічні продукти).

Література

1. Криволапов Е. А. Товарознавство : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 100 с.
2. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернівці : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/9692>
3. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинськ-енергософт», 2023. 228 с.
4. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
5. Товарознавство : конспект лекцій для здобувачів вищої освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» / уклад. В. С. Кушнірук, І. О. Банєва, І. О. Піюренко, О. В. Величко, С. І. Павлюк. Миколаїв : МНАУ, 2021. 158 с.
6. Товарознавство продовольчих товарів. Частина 1: навчальний посібник / Т. М. Чорна. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. – 326 с.
7. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ТЕМА 3. Споживча цінність та споживні властивості товарів

Споживча цінність та її зв'язок із споживними властивостями товарів. Характеристика властивостей непродовольчих товарів: фізичні, хімічні, технологічні та естетичні властивості. Особливості формування натуральних властивостей товарів і вплив цих характеристик на їх використання. Кількісні показники товарів: маса, об'єм, розміри, їх значення для споживчої вартості. Фізичні властивості товарів – вплив на експлуатаційні характеристики: міцність, пружність, тепло- та водонепроникність. Хімічний склад харчових

продуктів – аналіз білків, жирів, вуглеводів та їх вплив на харчову цінність і безпеку продуктів.

Споживні властивості товарів: загальна характеристика, функціональні властивості товарів (основні та допоміжні функції). Властивості, що визначають надійність товарів: довговічність, стійкість до зовнішніх впливів. Ергономічні властивості: показники зручності використання для різних груп товарів. Естетичні властивості: роль у формуванні соціальних і культурних потреб споживачів. Безпека споживання: зростаюча роль безпеки у сучасних умовах, відповідність міжнародним стандартам. Екологічні властивості: вплив виробництва та використання товарів на довкілля, роль екологічної сертифікації у підвищенні конкурентоспроможності товарів.

Література

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г., Ткаченко А.С., Флока Л.В., Рачинська З.П., Товарознавча характеристика продукції тваринництва з основами технології. Навчальний посібник. 2022. 209 с.
2. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернівці : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/9692>
3. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинський енергосфот», 2023. 228 с.
4. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
5. Пузік Л. М., Куц О. В., Бондаренко В. А., Щербіна С. О. Товарознавство плодовоовочевої продукції: навч. посібник. Х.: ДБТУ, ІОБ НААН, 2022. 370 с. <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/35205>
6. Сегеда І. В. Товарознавство: продовольчі товари : навч. посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 224 с.
7. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів. М'ясо свійських тварин і птиці : навч.-метод. посіб. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. 423 с.
8. Сіренко С. О., Трішкіна Н. І. Товарознавство. Непродовольчі товари : навч. посіб. для студентів товарознав. освіт. програм ВНЗ. Хмельницький : Цюпак А. А. [вид.], 2021. 560 с.
9. Товарознавство продовольчих товарів. Частина 1: навчальний посібник / Т. М. Чорна. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. – 326 с.
10. Товарознавство споживчих товарів. Пакування. Митне оформлення : лабораторний практикум до виконання лаб., практ. та самост. робіт студентами СВО «Бакалавр» та «Магістр» / Я. Г. Верхівкер, К. С. Гарбажий, В. А. Луцькова та ін. ; за ред. Я. Г. Верхівкера. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 520 с
11. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.
12. Panova A. Commodity science in customs. 2022. 10.12737/1134545. https://www.researchgate.net/publication/353969269_Problems_and_prospects_of_the_commodity_science_development

ТЕМА 4. Класифікація та асортимент товарів

Класифікація товарів – систематизований підхід до організації товарів на основі різних ознак. Вплив класифікації товарів на управління товарними запасами та задоволенням потреб споживачів. Основні поняття, пов'язані з класифікацією товарів, їх ознаки, системи, принципи та правила формування класифікаційних систем. Класифікація товарів за призначенням, складом, формою, функціональними властивостями. Принципи і правила побудови

систем класифікації (ГС, ТН ЗЕД та інші).

Види класифікації товарів (за функціональним призначенням, за способом використання, за сферою застосування). Асортимент товарів – структура, ширина, глибина, стабільність, оновлюваність. Вплив потреб споживачів, ринкових умов, конкуренції та сезонності на формування асортименту. Показники, що впливають на асортимент: обсяги продажів, тенденції споживання, ціни, якість, інновації. Сучасні інформаційні системи для управління класифікацією та асортиментом (ERP, CRM), їх роль в автоматизації та оптимізації товарних запасів.

Література

1. Довідник товарознавця і споживача продовольчих товарів : навч. посіб. / М. Т. Бець та ін. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. 795 с.
2. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинський енергософт», 2023. 228 с.
3. Криволапов Е. А. Товарознавство : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 100 с.
4. Сегеда І. В. Товарознавство: продовольчі товари : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 224 с.
5. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
6. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ТЕМА 5. Якість товарів. Оцінювання якості товарів

Якість товарів – сукупність властивостей товару, що визначають його здатність задовольняти потреби споживачів. Вплив якості на конкурентоспроможність продукції та її споживчу цінність. Властивості і показники якості: основні властивості товарів, що впливають на їх експлуатацію та споживчу цінність (функціональні, естетичні, безпечність, екологічність). Показники якості, за якими здійснюється контроль (фізико-хімічні, біологічні, економічні та соціальні). Номенклатура споживчих властивостей і показників якості: комплекс ознак товарів, що визначають їх відповідність вимогам ринку і споживачів, а також стандартизація цих показників.

Оцінювання якості – процес визначення відповідності товару встановленим стандартам, нормам та очікуванням споживачів. Етапи оцінювання якості: аналіз споживчих властивостей, визначення показників якості, порівняння з вимогами стандартів. Градації якості – класифікація товарів за рівнем якості (вищий сорт, перший сорт тощо). Вплив градацій якості на цінову політику та ринкову привабливість товарів. Невідповідності та дефекти товарів: поняття дефектів, їхні види (виробничі, технологічні, експлуатаційні), а також вплив на якість та споживчу цінність товарів. Визначення невідповідностей та методи їх виявлення.

Література

1. Бірта Г.О. та ін. Товарознавча характеристика продукції тваринництва з основами технології. Навчальний посібник. 2022. 209 с.

2. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с.
3. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
4. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів. М'ясо свійських тварин і птиці : навч.-метод. посіб. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. 423 с.
5. Стандартизація товарів : методичні рекомендації / Л.Д. Запірченко, А.А. Немненко. Кропивницький, ЦНТУ, 2024. 70 с. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинськ-енергософт», 2023. 228 с.
6. Товарознавство: продовольчі товари : навч. посібник / Т. М. Чорна. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 326 с.
7. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ТЕМА 6. Кодування товарів

Сутність штрихового кодування. Поняття штрихового коду, його призначення та переваги використання для автоматизації процесів ідентифікації товарів. Структура штрихового коду. Основні елементи штрихового коду: ідентифікатор виробника, код товару, контрольна цифра. Призначення та функції кожного елемента. Системи штрихового кодування. Розгляд основних міжнародних систем: EAN-13, UPC, QR-коди, інформація про організацію GS1, яка розробляє ці стандарти.

Вимоги до інформації про товар. Основні вимоги до інформації, що міститься у коді: достовірність, чіткість, доступність. Класифікація інформації: комерційна, споживча, виробнича, маркетингова. Характеристика основних видів інформації. Короткий опис видів інформації: комерційна (вартість, умови постачання), споживча (склад, термін придатності), виробнича (технології, стандарти), маркетингова (ринок, конкуренти).

Технології зчитування штрих-кодів. Методи зчитування: лазерні сканери, ручні сканери, мобільні додатки. Важливість автоматизації обліку та продажу. Правові аспекти кодування товарів. Законодавчі вимоги щодо маркування товарів в різних країнах і відповідність стандартам міжнародної торгівлі. Інтеграція з іншими системами. Інтеграція штрихового кодування з ERP-системами, CRM та іншими інформаційними платформами для управління ланцюгами постачання та товарними запасами.

Література

1. Коваленко С. М. та ін. Особливості викладання товарознавства в системі дистанційного навчання. Соц. фармація в охороні здоров'я. 2020. 6, № 2. С. 3-12.
2. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинськ-енергософт», 2023. 228 с.
3. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
4. Митна логістика : метод. вказівки для виконання практичних завдань студентами денної та заочної форм навчання. Харків : ДБТУ, 2023. 68 с.
5. Стандартизація товарів : методичні рекомендації / Л.Д. Запірченко, А.А. Немненко. Кропивницький, ЦНТУ, 2024. 70 с.
6. Товарознавство: навчальний посібник / Т. М. Чорна. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 326 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ЗБЕРІГАННЯ ЯКОСТІ І КІЛЬКОСТІ ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ У ПРОЦЕСІ ТОВАРОРУХУ

ТЕМА 7. Основи зберігання товарів

Процеси, що відбуваються у товарах при зберіганні. Визначення фізичних, хімічних та біологічних процесів, які впливають на якість товарів під час зберігання. Вивчення механізмів старіння та деградації. Умови зберігання товарів. Основні фактори, що впливають на зберігання: температура, вологість, освітленість, вентиляція. Вимоги до приміщень для зберігання різних типів товарів, включаючи специфічні умови для чутливих товарів (наприклад, медикаментів).

Тара і пакувальні матеріали. Види тари та пакувальних матеріалів, їх роль у зберіганні товарів. Вимоги до матеріалів щодо безпеки та збереження товару, а також екологічні аспекти вибору упаковки. Природні втрати товарів. Огляд видів природних втрат (випаровування, розпад, псування) і їх вплив на товарні запаси. Заходи для мінімізації втрат, включаючи контроль за умовами зберігання та використання консервуючих добавок. Пакування товарів. Основні цілі пакування: захист, збереження, зручність транспортування. Види пакувальних рішень для різних категорій товарів, включаючи інноваційні технології пакування (активне та пасивне пакування).

Консервування харчових продуктів. Методи консервування, їх переваги та недоліки. Вплив консервування на якість та безпечність харчових продуктів. Дослідження альтернативних методів, таких як вакуумне упаковування та заморожування. Режимы зберігання товарів. Різні режими (холодне, тепле, вологе) для різних груп товарів. Як режим зберігання впливає на збереження якості, зокрема при тривалому зберіганні. Правила та принципи зберігання товарів. Основні правила організації зберігання: принципи FIFO (перший прийшов – перший пішов), LIFO (остання вхідна – перша вихідна) та їх застосування в практиці зберігання.

Література

1. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинськ-енергософт», 2023. 228 с.
2. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
3. Пузік Л. М. та ін. Товарознавство плодоовочевої продукції: навч. посібник. Х.: ДБТУ, ІОБ НААН, 2022. 370 с.
4. Товарознавство (харчові продукти та непродовольчі товари): метод. вказівки. Харків : ДБТУ, 2023. 50 с.
5. Товарознавство. Методичні рекомендації і завдання для вивчення дисципліни / Л.Д. Запирченко, А.А. Немненко. Кропивницький, ЦНТУ, 2024. 70 с.
6. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ТЕМА 8. Забезпечення умов зберігання товарів

Пакування товарів. Роль пакування у збереженні якості товарів під час

зберігання та транспортування. Види пакувальних матеріалів і технологій (активне, пасивне пакування). Екологічні аспекти та інноваційні рішення у пакуванні. Режими зберігання товарів. Огляд різних режимів зберігання (холодне, тепле, вологе) для різних категорій товарів. Вплив цих режимів на збереження якості та безпечність товарів, включаючи специфічні умови для чутливих товарів (медикаментів, харчових продуктів). Правила та принципи зберігання товарів. Основні правила організації зберігання, такі як FIFO (перший прийшов – перший пішов) і LIFO (остання вхідна – перша вихідна). Практичні аспекти застосування цих принципів для ефективного управління товарними запасами.

Зберігання товарів під час товароруху. Вимоги до зберігання товарів на етапах транспортування та їх вплив на якість і безпеку товарів. Вплив умов зберігання на якість товарів під час руху, включаючи контроль температури та вологості. Стратегії моніторингу стану товарів у процесі транспортування. Системи управління складом (WMS). Введення в системи управління складом, їх роль у оптимізації процесів зберігання, обліку та контролю товарів. Контроль за умовами зберігання. Методи контролю (датчики, системи моніторингу) та їх роль у забезпеченні оптимальних умов для зберігання товарів. Важливість документування та звітності. Навчання та підготовка персоналу. Значення підготовки працівників з питань зберігання товарів, правил безпеки та використання обладнання для забезпечення належних умов зберігання.

Література

1. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с.
2. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волиньенергософт», 2023. 228 с.
3. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
4. Сегеда І. В. Товарознавство: продовольчі товари : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 224 с.
5. Товарознавство харчових продуктів. Частина 1. Товарознавство продовольчих товарів рослинного походження : метод. реком. для практ. занять. Миколаїв : МНАУ, 2021. 71 с.
6. Товарознавство: навчальний посібник / Т. М. Чорна. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 326 с.
7. Товарознавство споживчих товарів. Пакування. Митне оформлення : лабораторний практикум до виконання лаб., практ. та самост. робіт студентами СВО «Бакалавр» та «Магістр» / Я. Г. Верхівкер, К. С. Гарбажий, В. А. Луцькова та ін. ; за ред. Я. Г. Верхівкера. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 520 с.
8. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТОВАРІВ

ТЕМА 9. Стандартизація товарів

Сутність та основні поняття у сфері стандартизації. Визначення стандартизації, її мета та значення для забезпечення якості, безпеки та ефективності товарів. Розгляд термінології, пов'язаної зі стандартизацією. Принципи стандартизації. Основні принципи, що лежать в основі процесів стандартизації: відкритість, добровільність, узгодженість, відповідність міжнародним практикам. Важливість цих принципів для забезпечення ефективності стандартів. Категорії нормативних документів зі стандартизації та види стандартів. Розгляд різних категорій нормативних документів (національні, міжнародні, міждержавні). Види стандартів: обов'язкові та добровільні, технічні та організаційні, а також специфікація товарів.

Міжнародні та національні організації зі стандартизації. Огляд ключових міжнародних організацій (ISO, IEC, ASTM) та національних стандартів (ДСТУ, ГОСТ). Їх роль у розробці та впровадженні стандартів, а також у гармонізації національних та міжнародних вимог. Процес розробки стандартів. Етапи створення стандартів, починаючи з ініціації до затвердження та впровадження. Взаємодія зацікавлених сторін у цьому процесі. Вплив стандартів на ринок. Як стандарти впливають на конкурентоспроможність товарів, споживчі переваги та формування ціни. Значення стандартів для споживачів, виробників і постачальників.

Література

1. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернівці : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с.
2. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинськ-енергософт», 2023. 228 с.
3. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
4. Стандартизація товарів : методичні рекомендації / Л.Д. Запирченко, А.А. Немненко. Кропивницький, ЦНТУ, 2024. 70 с.
5. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ТЕМА 10. Сертифікація та оцінка відповідності

Загальні відомості про сертифікацію та оцінку відповідності. Визначення сертифікації, її цілі та роль у забезпеченні якості та безпеки товарів. Важливість оцінки відповідності для підтвердження відповідності товарів встановленим стандартам і вимогам. Процедура оцінки відповідності з використанням модулів. Огляд основних етапів оцінки відповідності: від тестування та інспекції до сертифікації. Розгляд модульної системи, що дозволяє вибирати підходи до оцінки відповідності в залежності від специфіки товару. Функційний підхід до оцінювання відповідності. Розгляд функційного підходу, який фокусується на оцінці характеристик товару та його відповідності певним вимогам. Обговорення переваг цього підходу для виробників і споживачів.

Документація сертифікації. Огляд основних документів, що

супроводжують сертифікацію: сертифікати відповідності, технічні звіти, протоколи випробувань. Важливість правильної документації для забезпечення прозорості та довіри. Ролі органів сертифікації. Визначення та обов'язки органів, що проводять сертифікацію: акредитовані лабораторії, органи сертифікації. Їхній вплив на ринок і споживачів. Взаємозв'язок між сертифікацією та стандартами. Як сертифікація підтримує впровадження стандартів і сприяє підвищенню якості товарів. Значення гармонізації національних і міжнародних вимог.

Література

1. Бірта Г.О. та ін. Товарознавча характеристика продукції тваринництва з основами технології. Навчальний посібник. 2022. 209 с.
2. Криволапов Е. А. Товарознавство : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 100 с.
3. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с.
4. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волиньенергософт», 2023. 228 с.
5. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
6. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів. М'ясо свійських тварин і птиці : навч.-метод. посіб. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. 423 с.
7. Товарознавство (харчові продукти та непродовольчі товари): метод. вказівки. Харків : ДБТУ, 2023. 50 с.
8. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ТЕМА 11. Ідентифікація та фальсифікація товарів

Загальні відомості про ідентифікацію товарів. Визначення ідентифікації товарів, її роль у забезпеченні безпеки та якості продукції. Огляд основних методів ідентифікації: штрих-коди, QR-коди, RFID-технології, серійні номери. Сутність, види та засоби фальсифікації товарів. Розгляд понять фальсифікації та контрафакції. Основні види фальсифікації: підробка, зміна складу, несанкціоноване перепакування. Аналіз засобів, які використовуються для фальсифікації товарів, та їх вплив на ринок і споживачів.

Способи захисту продукції від фальсифікації. Огляд методів захисту: використання захищених упаковок, водяних знаків, голограм, а також сучасних технологій, таких як блокчейн для відстеження походження товарів. Значення навчання споживачів та підвищення їх обізнаності про фальсифікацію. Юридичні аспекти фальсифікації. Вивчення законодавчих норм та міжнародних угод, що регулюють питання фальсифікації товарів, їх наслідки для виробників та споживачів. Взаємозв'язок між ідентифікацією та фальсифікацією. Як ефективна ідентифікація може запобігти фальсифікації товарів, підвищуючи довіру споживачів.

Література

1. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с.
2. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волиньенергософт», 2023. 228 с.

3. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
4. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів. М'ясо свійських тварин і птиці : навч.-метод. посіб. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. 423 с.
5. Товарознавство (Розділ 1. Продовольчі товари) : тести для поточного контролю знань. Харків : ДБТУ, 2023. 66 с.
6. Товарознавство (харчові продукти та непродовольчі товари): метод. вказівки. Харків : ДБТУ, 2023. 50 с.
7. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ТЕМА 12. Методи дослідження та експертизи товарів

Загальні відомості про методи дослідження товарів. Визначення та класифікація методів дослідження товарів. Важливість вибору правильних методів для оцінки якості та безпеки товарів. Огляд основних груп методів: органолептичні, вимірювальні, реєстраційні та соціологічні. Органолептичні методи дослідження. Детальний розгляд органолептичних методів: зорові, нюхові, смакові, дотикові та слухові. Значення цих методів для оцінки споживчих властивостей товарів. Обговорення суб'єктивності органолептичних методів та шляхів підвищення їх об'єктивності.

Інструментальні (вимірювальні) методи дослідження. Огляд фізичних, хімічних, фізико-хімічних та біохімічних методів. Використання сучасного аналітичного обладнання для проведення досліджень. Значення точності та відтворюваності результатів. Специфіка застосування для різних груп товарів. Експрес-методи дослідження товарів. Розгляд швидких методів аналізу, їх переваги та обмеження. Застосування експрес-методів у торгівлі та на виробництві для оперативного контролю якості. Порівняння з традиційними методами досліджень.

Експертиза товарів. Поняття товарної експертизи, її цілі та завдання. Види експертиз: товарознавча, санітарно-гігієнічна, ветеринарно-санітарна, екологічна. Етапи проведення експертизи товарів. Документація експертизи. Роль експерта в проведенні досліджень. Сучасні технології в дослідженні товарів. Використання комп'ютерних технологій, спектроскопії, хроматографії та інших передових методів у дослідженні товарів. Значення автоматизації та цифровізації процесів дослідження для підвищення ефективності та точності результатів.

Література

1. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинський енергософт», 2023. 228 с.
2. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
3. Пузік Л. М. та ін. Товарознавство плодоовочевої продукції: навч. посібник. Х.: ДБТУ, ІОБ НААН, 2022. 370 с.
4. Товарознавство: навчальний посібник / Т. М. Чорна. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 326 с.
5. Товарознавство: практикум / уклад. : Ю.В. Фісун, О.С. Борисенко та ін. К. : НАУ, 2022. 48 с.
6. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТОВАРОЗНАВСТВА

ТЕМА 13. Вплив технологій виробництва на якість та споживчі властивості продовольчих і непродовольчих товарів

Значення технологій виробництва в товарознавстві. Взаємозв'язок між технологічними процесами та якістю товарів. Основні технології виробництва продовольчих товарів Традиційні та сучасні технології (ферментація, термічна обробка, консервація тощо). Вплив технологій на органолептичні властивості (смак, аромат, текстура). Збереження поживних речовин і безпеки продуктів.

Технології виробництва непродовольчих товарів. Виробничі процеси для різних категорій (текстиль, упаковка, електроніка). Вплив технологій на механічні, фізичні та хімічні властивості товарів. Значення інноваційних технологій (нанотехнології, біотехнології) у покращенні якості.

Система управління якістю в процесах виробництва. Основи системи управління якістю (ISO, HACCP) та їх вплив на процеси. Методи контролю якості на різних етапах виробництва. Роль аудитів і сертифікації у підвищенні стандартів якості. Відстежуваність та контроль якості. Значення відстежуваності у ланцюгах постачання. Системи моніторингу та технології (баркоди, RFID) для забезпечення якості. Вплив відстежуваності на довіру споживачів і репутацію брендів.

Література

1. Бірта Г.О. та ін. Товарознавча характеристика продукції тваринництва з основами технології. Навчальний посібник. 2022. 209 с.
2. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинський енергосoft», 2023. 228 с.
3. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
4. Стандартизація товарів : методичні рекомендації / Л.Д. Запірченко, А.А. Немненко. Кропивницький, ЦНТУ, 2024. 70 с.
5. Товарознавство: навчальний посібник / Т. М. Чорна. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 326 с.
6. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.

ТЕМА 14. Сталий розвиток та екологічність товарів

Значення сталого розвитку для покращення якості життя та збереження природних ресурсів. Основи екологічності товарів. Поняття екологічності: визначення та критерію оцінки. Важливість екологічних властивостей для споживачів та виробників. Екологічні аспекти виробництва товарів. Вплив виробничих процесів на навколишнє середовище: забруднення, відходи, витрати ресурсів. Приклади технологій, що зменшують екологічний слід (зелені технології, циклічна економіка).

Стійке споживання та виробництво. Концепція сталого споживання: роль споживачів у формуванні екологічного ринку. Методи заохочення сталого споживання (екологічні маркування, програми лояльності). Стандарти та сертифікація екологічності товарів. Огляд основних міжнародних стандартів (ISO 14001, EcoLabel, FSC тощо). Процес сертифікації товарів на екологічність та його значення для споживачів.

Стійке управління ланцюгами поставок. Значення екологічних практик у ланцюгах постачання. Приклади компаній, що впроваджують екологічні ініціативи у свої ланцюги постачання. Виклики та можливості для сталого розвитку товарів. Основні перешкоди на шляху до сталого розвитку (економічні, політичні, технологічні). Можливості для інновацій та технологічних рішень у сфері сталого розвитку.

Література

1. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернівці : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/9692>
2. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волиньенергософт», 2023. 228 с.
3. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
4. Сіренко С. О., Трішкіна Н. І. Товарознавство. Непродовольчі товари : навч. посіб. для студентів товарознав. освіт. програм ВНЗ. Хмельницький : Цюпак А. А. [вид.], 2021. 560 с.
5. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.
6. Stoykova T., Zlateva D., Pashova S. Commodity Science In Modern Market Conditions. Economic Science, education and the real economy: Development and interactions in the digital age. Publishing house Science and Economics. Varna, 2020. issue 1. pp. 427-439. URL: <https://ideas.repec.org/a/vrn/cfdide/y2020i1p427-439.html>
7. Strhan, R.. Future of product oriented science. 2021. 10.13140/RG.2.2.26471.98720. URL: https://www.researchgate.net/publication/354451324_FUTURE_OF_PRODUCT_ORIENTED_SCIENCE
8. Vasiuta, V., Puzak, V., Lashko, I. Main directions of development of modern commodity science. Galyc'kij ekonomičnij visnik. 2022 74. 152–157. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.01.152. URL: https://www.researchgate.net/publication/360226143_Main_directions_of_development_of_modern_commodity_science

ТЕМА 15. Товарознавство в глобальних ланцюгах поставок

Визначення глобальних ланцюгів поставок: структура та ключові елементи. Основи глобальних ланцюгів поставок. Етапи формування ланцюга постачання: постачальники, виробництво, розподіл, споживання. Важливість координації та інтеграції в рамках ланцюга. Роль товарознавства в управлінні ланцюгами поставок. Визначення якості товарів на кожному етапі ланцюга. Методи контролю якості: стандартизація, сертифікація, інспекція.

Вплив технологій на глобальні ланцюги поставок. Використання інформаційних технологій для моніторингу та управління ланцюгами поставок. Технології відстеження товарів: RFID, QR-коди, блокчейн. Екологічні та етичні аспекти глобальних ланцюгів поставок.

Управління ризиками в глобальних ланцюгах поставок. Визначення ризиків: політичні, економічні, природні. Методи управління ризиками: планування, адаптація, стратегічне управління. Глобальні тренди в товарознавстві та ланцюгах поставок. Вплив пандемії COVID-19 на глобальні ланцюги поставок. Тенденції в дистрибуції та споживанні: зростання онлайн-торгівлі, локалізація виробництв.

Література

1. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернівці : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/9692>
2. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинський енергосфот», 2023. 228 с.
3. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
4. Митна логістика : метод. вказівки для виконання практичних завдань студентами денної та заочної форм навчання ступеня освіти магістр спец. 076 «Підприємництво та торгівля» спеціалізації «Товарознавство та експертиза в митній справі»; уклад.: В. В. Полупан, В. В. Колесник, А. К. Пенкін. Харків: ДБТУ, 2023. 68 с. <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/56015>
5. Сіренко С. О., Трішкіна Н. І. Товарознавство. Непродовольчі товари : навч. посіб. для студентів товарознав. освіт. програм ВНЗ. Хмельницький : Цюпак А. А. [вид.], 2021. 560 с.
6. Товарознавство споживчих товарів. Пакування. Митне оформлення : лабораторний практикум до виконання лаб., практ. та самост. робіт студентами СВО «Бакалавр» та «Магістр» / Я. Г. Верхівкер, К. С. Гарбажий, В. А. Луцькова та ін. ; за ред. Я. Г. Верхівкера. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 520 с
7. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 597 с.
8. Stoykova T., Zlateva D., Pashova S. Commodity Science In Modern Market Conditions. Economic Science, education and the real economy: Development and interactions in the digital age. Publishing house Science and Economics. Varna, 2020. issue 1. pp. 427-439. URL: <https://ideas.repec.org/a/vrn/cfdide/y2020i1p427-439.html>
9. Strhan, R.. Future of product oriented science. 2021. 10.13140/RG.2.2.26471.98720. URL: https://www.researchgate.net/publication/354451324_FUTURE_OF_PRODUCT_ORIENTED_SCIENCE
10. Vasiuta, V., Puzak, V., Lashko, I. Main directions of development of modern commodity science. Galyc'kij ekonomičnij visnik. 2022 74. 152–157. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.01.152. URL: https://www.researchgate.net/publication/360226143_Main_directions_of_development_of_modern_commodity_science

Структура залікового кредиту з дисципліни «Товарознавство»

Денна форма навчання

РОЗДІЛ, ТЕМА	Кількість годин					Поточні контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Тренінг	Самостійна робота	Інд. робота	
Змістовий модуль 1. Загальні основи товарознавства						
Тема 1. Теоретичні основи товарознавства	2	2	2	5	1	тести, обговор
Тема 2. Теоретичні засади формування потреб споживачів і вимог до товарів	2	2		5		тести, обговор, кейси
Тема 3. Споживча цінність та споживні властивості товарів	2	2		5		тести, обговор
Тема 4. Класифікація та асортимент товарів	2	2		5		тести, обговор
Тема 5. Якість товарів. оцінювання якості товарів	2	2		6		обговор, кейси
Тема 6. Кодування товарів	2	2		5		обговор, тести, кейси
Змістовий модуль 2. Основи зберігання якості і кількості продовольчих товарів у процесі товароруку						
Тема 7. Основи зберігання товарів	2	2	2	5	1	обговор, тести, кейси
Тема 8. Забезпечення умов зберігання товарів	2	2		5		обговор, тести, кейси
Змістовий модуль 3. Стандартизація, сертифікація та ідентифікація товарів						
Тема 9. Стандартизація товарів			2	5	1	обговор, тести, кейси
Тема 10. Сертифікація та оцінка відповідності	2	2		5		обговор, тести, кейси
Тема 11. Ідентифікація та фальсифікація товарів	2	2		5		обговор, тести, кейси
Тема 12. Методи дослідження та експертизи товарів	2	2		6		обговор, тести, кейси
Змістовий модуль 4. Сучасні аспекти товарознавства						
Тема 13. Вплив технологій виробництва на якість та споживчі властивості продовольчих і непродовольчих товарів	2	2	2	6	1	обговор, тести, кейси
Тема 14. Сталий розвиток та екологічність товарів	2	2		5		обговор, тести, кейси
Тема 15. Товарознавство в глобальних ланцюгах поставок	2	2		5		обговор, тести, кейси
РАЗОМ	30	30	8	78	4	

Заочна форма навчання

РОЗДІЛ, ТЕМА	Лекції	Практичні заняття	Самостійн а робота
Змістовий модуль 1. Загальні основи товарознавства			
Тема 1. Теоретичні основи товарознавства	1	1	9
Тема 2. Теоретичні засади формування потреб споживачів і вимог до товарів			9
Тема 3. Споживча цінність та споживні властивості товарів	1		9
Тема 4. Класифікація та асортимент товарів			9
Тема 5. Якість товарів. оцінювання якості товарів	1		9
Тема 6. Кодування товарів			9
Змістовий модуль 2. Основи зберігання якості і кількості продовольчих товарів у процесі товароруху			
Тема 7. Основи зберігання товарів	1	1	9
Тема 8. Забезпечення умов зберігання товарів			9
Змістовий модуль 3. Стандартизація, сертифікація та ідентифікація товарів			
Тема 9. Стандартизація товарів	1	1	9
Тема 10. Сертифікація та оцінка відповідності			9
Тема 11. Ідентифікація та фальсифікація товарів	1		9
Тема 12. Методи дослідження та експертизи товарів			9
Змістовий модуль 4. Сучасні аспекти товарознавства			
Тема 13. Вплив технологій виробництва на якість та споживчі властивості продовольчих і непродовольчих товарів	1	1	10
Тема 14. Сталий розвиток та екологічність товарів			10
Тема 15. Товарознавство в глобальних ланцюгах поставок	1		10
РАЗОМ	8	4	138

5. Тематика практичних завдань

Змістовий модуль 1.

Загальні основи товарознавства

Практичне заняття № 1

ТЕМА 1. Теоретичні засади товарознавства

Мета: *Засвоїти теоретичні основи та принципи товарознавства, економічну сутність категорії товар, а також розглянути суб'єкти та об'єкти товарознавства. Розглянути еволюцію товарознавства, визначити його основні завдання, методи пізнання та сучасні тенденції.*

Питання для обговорення:

1. Товарознавство - наука про товари.
2. Предмет і зміст товарознавства.
3. Об'єкти та суб'єкти товарознавства та товарознавчої діяльності.
4. Історія розвитку товарознавства.
5. Основні завдання товарознавства.
6. Методи пізнання в товарознавстві.
7. Сучасні тенденції розвитку товарознавства.

ТЕМА 2. Теоретичні засади формування потреб споживачів і вимог до товарів

Мета: *Засвоїти теоретичні засади формування потреб споживачів, вивчити їх вплив на споживання товарів, а також вимоги до товарів та їх класифікацію. Розглянути фактори, що формують споживчі потреби, типологію споживачів та стратегії позиціонування товарів.*

Питання для обговорення:

1. Визначення та класифікація потреб.
2. Базові моделі потреб (ієрархія Маслоу, сучасні теорії).
3. Вплив культурних, соціальних та економічних чинників на формування потреб.
4. Вимоги до товарів: класифікація та особливості.
5. Законодавчі вимоги до якості товарів та стандарти сертифікації.
6. Типологія споживачів і сегментація ринку товарів.
7. Стратегії позиціонування товарів на ринку.
8. Утилітарні, соціальні та естетичні вимоги до товарів.

ТЕМА 3. Споживча цінність та споживні властивості товарів

Мета: *Засвоїти поняття споживчої цінності та споживних властивостей товарів, вивчити їх фізичні, хімічні, технологічні та естетичні характеристики, а також зрозуміти вплив цих властивостей на безпеку споживання та екологічні аспекти.*

Питання для обговорення:

1. Характеристика фізичних, хімічних, технологічних та естетичних властивостей товарів.
2. Особливості формування натуральних властивостей товарів.
3. Кількісні показники товарів: маса, об'єм, розміри.

4. Вплив фізичних властивостей на експлуатаційні характеристики товарів.
5. Аналіз хімічного складу харчових продуктів.
6. Функціональні та допоміжні властивості товарів.
7. Властивості, що визначають надійність товарів (довговічність, стійкість).
8. Ергономічні властивості: зручність використання.
9. Естетичні властивості та їх роль у формуванні потреб споживачів.
10. Безпека споживання та відповідність міжнародним стандартам.
11. Екологічні властивості товарів і роль екологічної сертифікації.

ТЕМА 4. Класифікація та асортимент товарів

Мета: *Ознайомитися з класифікацією товарів, її принципами та правилами, а також вивчити вплив класифікації на управління товарними запасами і формування асортименту.*

Питання для обговорення:

1. Значення класифікації товарів у системі управління.
2. Ознаки та принципи формування класифікаційних систем.
3. Класифікація товарів за призначенням, складом, формою.
4. Види класифікації товарів (функціональне призначення, спосіб використання, сфера застосування).
5. Структура асортименту товарів: ширина, глибина, стабільність, оновлюваність.
6. Вплив потреб споживачів на формування асортименту.
7. Показники, що впливають на асортимент товарів.
8. Сучасні інформаційні системи для управління класифікацією та асортиментом (ERP, CRM).

ТЕМА 5. Якість товарів. Оцінювання якості товарів

Мета: *Ознайомитися з поняттям якості товарів, її властивостями, показниками, а також процесом оцінювання якості і впливом на конкурентоспроможність продукції.*

Питання для обговорення:

1. Визначення якості товарів та її значення.
2. Властивості і показники якості товарів.
3. Номенклатура споживчих властивостей та показників якості.
4. Процес оцінювання якості товару: етапи та методи.
5. Градації якості: класифікація товарів за рівнем якості.
6. Вплив градацій якості на цінову політику.
7. Поняття дефектів товарів та їх види.
8. Методи виявлення невідповідностей у якості товарів.

ТЕМА 6. Кодування товарів

Мета: *Вивчити основи кодування товарів, його структуру, призначення, переваги, а також технології зчитування та правові аспекти.*

Питання для обговорення:

1. Сутність штрихового кодування.
2. Структура та елементи штрихового коду.
3. Міжнародні системи штрихового кодування: EAN-13, UPC, QR-коди.

4. Вимоги до інформації про товар.
5. Класифікація інформації: комерційна, споживча, виробнича, маркетингова.
6. Технології зчитування штрих-кодів: лазерні та ручні сканери, мобільні додатки.
7. Важливість автоматизації обліку та продажу.
8. Правові аспекти кодування товарів.
9. Інтеграція штрихового кодування з ERP та CRM системами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ЗБЕРІГАННЯ ЯКОСТІ І КІЛЬКОСТІ ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ У ПРОЦЕСІ ТОВАРОРУХУ

ТЕМА 7. Основи зберігання товарів

Мета: *Вивчити основи зберігання товарів, процеси, що відбуваються під час зберігання, умови та вимоги до зберігання, а також методи консервування та пакування товарів.*

Питання для обговорення:

1. Процеси, що відбуваються у товарах при зберіганні.
2. Умови зберігання товарів: фактори впливу.
3. Види тари та пакувальних матеріалів.
4. Природні втрати товарів: види та їх вплив.
5. Заходи для мінімізації втрат товарів.
6. Основні цілі пакування товарів.
7. Методи консервування харчових продуктів.
8. Режими зберігання товарів: холодне, тепле, вологе.
9. Правила та принципи зберігання: FIFO та LIFO.

ТЕМА 8. Забезпечення умов зберігання товарів

Мета: *Оцінити роль пакування та умов зберігання у забезпеченні якості товарів, розглянути основні принципи зберігання, а також вивчити методи контролю за умовами зберігання.*

Питання для обговорення:

1. Роль пакування у збереженні якості товарів під час зберігання та транспортування.
2. Види пакувальних матеріалів і технологій (активне та пасивне пакування).
3. Екологічні аспекти та інноваційні рішення у пакуванні.
4. Специфічні умови зберігання для чутливих товарів (медикаменти, харчові продукти).
5. Вимоги до зберігання товарів під час товароруху та контроль умов.
6. Стратегії моніторингу стану товарів під час транспортування.
7. Системи управління складом (WMS) та їх роль у оптимізації процесів зберігання.
8. Значення навчання та підготовки персоналу для забезпечення належних умов зберігання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТОВАРІВ

ТЕМА 9. Стандартизація товарів

Мета: *Ознайомитися зі стандартами товарів, їх значенням для якості та безпеки, а також процесом стандартизації.*

Питання для обговорення:

1. Сутність та мета стандартизації.
2. Принципи стандартизації.
3. Категорії нормативних документів зі стандартизації.
4. Види стандартів: обов'язкові, добровільні, технічні, організаційні.
5. Роль міжнародних і національних організацій зі стандартизації.
6. Процес розробки стандартів: етапи та взаємодія зацікавлених сторін.
7. Вплив стандартів на конкурентоспроможність товарів.
8. Значення стандартів для споживачів, виробників і постачальників.

ТЕМА 10. Сертифікація та оцінка відповідності

Мета: *Ознайомитися з процесом сертифікації та оцінки відповідності товарів, їх роллю у забезпеченні якості та безпеки.*

Питання для обговорення:

1. Визначення сертифікації та її цілі.
2. Роль оцінки відповідності у підтвердженні стандартів.
3. Процедура оцінки відповідності: основні етапи.
4. Модульна система оцінки відповідності.
5. Функційний підхід до оцінки відповідності.
6. Документація сертифікації: важливість та види документів.
7. Ролі органів сертифікації та їх обов'язки.
8. Взаємозв'язок між сертифікацією та стандартами.
9. Гармонізація національних та міжнародних вимог.

ТЕМА 11. Ідентифікація та фальсифікація товарів

Мета: *Вивчити роль ідентифікації товарів у забезпеченні безпеки та якості продукції, розглянути поняття фальсифікації та способи захисту від неї.*

Питання для обговорення:

1. Визначення ідентифікації товарів та її роль у забезпеченні безпеки і якості продукції.
2. Основні методи ідентифікації: штрих-коди, QR-коди, RFID-технології, серійні номери.
3. Поняття фальсифікації та контрафакції, їх вплив на ринок.
4. Основні види фальсифікації: підробка, зміна складу, несанкціоноване перепакування.
5. Аналіз засобів, які використовуються для фальсифікації товарів.
6. Методи захисту продукції від фальсифікації: захищені упаковки, водяні знаки, голограми.
7. Значення навчання споживачів та підвищення їх обізнаності про фальсифікацію.

8. Юридичні аспекти фальсифікації: законодавчі норми та міжнародні угоди.

ТЕМА 12. Методи дослідження та експертизи товарів

Мета: Ознайомитися з методами дослідження товарів, їх класифікацією та роллю в оцінці якості і безпеки, а також вивчити процес експертизи товарів.

Питання для обговорення:

1. Визначення та класифікація методів дослідження товарів.
2. Основні групи методів: органолептичні, вимірювальні, реєстраційні, соціологічні.
3. Органолептичні методи: зорові, нюхові, смакові, дотикові, слухові; їх роль у оцінці споживчих властивостей товарів.
4. Інструментальні (вимірювальні) методи: огляд фізичних, хімічних, фізико-хімічних і біохімічних методів.
5. Використання сучасного аналітичного обладнання: значення точності та відтворюваності результатів.
6. Експрес-методи дослідження товарів: переваги та обмеження, застосування в торгівлі та виробництві.
7. Поняття товарної експертизи: її цілі, завдання та види (товарознавча, санітарно-гігієнічна, ветеринарно-санітарна, екологічна).
8. Етапи проведення експертизи та важливість документації.
9. Сучасні технології в дослідженні товарів: комп'ютерні технології, спектроскопія, хроматографія.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТОВАРОЗНАВСТВА

ТЕМА 13. Вплив технологій виробництва на якість та споживчі властивості продовольчих і непродовольчих товарів

Мета: *Вивчити вплив технологій виробництва на якість і споживчі властивості товарів, а також системи управління якістю.*

Питання для обговорення:

1. Значення технологій виробництва в товарознавстві та їх вплив на якість товарів.
2. Основні технології виробництва продовольчих товарів: традиційні та сучасні (ферментація, термічна обробка, консервація).
3. Технології виробництва непродовольчих товарів: виробничі процеси для категорій (текстиль, упаковка, електроніка).
4. Вплив технологій на механічні, фізичні та хімічні властивості товарів.
5. Інноваційні технології (нанотехнології, біотехнології) та їх роль у покращенні якості товарів.
6. Основи системи управління якістю (ISO, HACCP) та їх вплив на виробничі процеси.
7. Методи контролю якості на різних етапах виробництва.
8. Відстежуваність та контроль якості: значення у ланцюгах постачання.

ТЕМА 14. Сталий розвиток та екологічність товарів

Мета: Розглянути значення сталого розвитку та екологічності товарів для покращення якості життя та збереження природних ресурсів.

Питання для обговорення:

1. Значення сталого розвитку для покращення якості життя та збереження природних ресурсів.
2. Основи екологічності товарів: визначення та критерії оцінки.
3. Екологічні аспекти виробництва товарів: вплив виробничих процесів на навколишнє середовище (забруднення, відходи, витрати ресурсів).
4. Концепція сталого споживання: роль споживачів у формуванні екологічного ринку.
5. Методи заохочення сталого споживання: екологічні маркування, програми лояльності.
6. Стандарти та сертифікація екологічності товарів: огляд міжнародних стандартів (ISO 14001, EcoLabel, FSC).
7. Процес сертифікації товарів на екологічність та його значення для споживачів.
8. Стійке управління ланцюгами поставок: значення екологічних практик.

ТЕМА 15. Товарознавство в глобальних ланцюгах поставок

Мета: Вивчити структуру та функціонування глобальних ланцюгів поставок, а також роль товарознавства у їх управлінні.

Питання для обговорення:

1. Основи глобальних ланцюгів поставок: етапи формування (постачальники, виробництво, розподіл, споживання).
2. Роль товарознавства в управлінні ланцюгами поставок: визначення якості товарів на кожному етапі.
3. Методи контролю якості: стандартизація, сертифікація, інспекція.
4. Вплив технологій на глобальні ланцюги поставок: інформаційні технології для моніторингу та управління.
5. Екологічні та етичні аспекти глобальних ланцюгів поставок.
6. Управління ризиками в глобальних ланцюгах поставок: визначення ризиків (політичні, економічні, природні).
7. Методи управління ризиками: планування, адаптація, стратегічне управління.
8. Глобальні тренди в товарознавстві та ланцюгах поставок.

6. Тренінг з дисципліни

Тренінг – це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичків того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі.

Метою тренінгу є узагальнення теоретичних знань, вмінь та навиків отриманих студентами під час вивчення навчальної дисципліни «Страховання» та застосування їх в практичній діяльності.

Структура тренінгу

Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у студентській групі, ознайомленні з правилами проведення тренінгового заняття та умов підбиття підсумків.

Практична частина реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю 4-5 осіб шляхом виконання завдань чи вирішення проблемних питань тренінгового заняття.

Підведення підсумків відбувається шляхом обговорення результатів виконання тренінгового завдання групою чи підгрупами студентів, обміну думками з питань, винесених на тренінгове заняття.

Тематика тренінгу

Тема тренінгу: «Комплексний аналіз товару: від теорії до практики управління асортиментом та якістю».

- взаємозв'язок між потребами споживачів та характеристиками товарів;
- споживча цінність та властивості конкретних товарів;
- класифікація товарів та управлінні асортиментом;
- методи оцінки якості товарів;
- системи кодування товарів та їх практичне застосування.

Тема тренінгу: «Розробка ефективної системи зберігання продовольчих товарів на підприємстві».

- теоретичні основи зберігання продовольчих товарів та застосувати їх на практиці;
- фактори, що впливають на якість і кількість товарів під час зберігання;
- аналіз методів і технологій забезпечення оптимальних умов зберігання для різних груп продовольчих товарів;
- вплив різних умов зберігання на якість продукції;
- стратегія оптимізації процесів зберігання для конкретних видів продовольчих товарів;
- сучасні технології моніторингу та контролю умов зберігання.

Тема тренінгу: «Комплексна експертиза товарів: від стандартизації до виявлення фальсифікату».

- аналіз стандартів для конкретних груп товарів;
- процедура оцінки відповідності;
- методи ідентифікації товарів;
- виявлення ознак фальсифікації
- методів дослідження та експертизи товарів.

Тема тренінгу: «Створення екологічного продукту в умовах глобального ринку».

- розробка концепції екологічного продукту;
- аналіз впливу різних технологій виробництва на якість та споживчі властивості цього продукту;
- оцінка екологічності продукту на всіх етапах життєвого циклу;
- планування глобального ланцюга поставок для розробленого продукту;
- презентація проекту з урахуванням принципів сталого розвитку.

7. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студентів є формування у майбутніх фахівців з товарознавства та торгівлі навичок системного аналізу та оцінки товарів, їх властивостей, якості та безпечності, а також розуміння сучасних тенденцій у сфері товарознавства.

Самостійна робота охоплює вивчення теоретичного навчального матеріалу з дисципліни в позааудиторному режимі, самонавчання та самоконтроль, а також набуття студентами практичних навичок з класифікації товарів, оцінки їх якості, аналізу споживчих властивостей та дослідження факторів, що впливають на збереження якості товарів під час товароруку.

Завдання для самостійної роботи складаються з трьох частин:

Теоретична частина – опрацювання наукових джерел та підготовка оглядів з актуальних питань товарознавства;

Практична частина – вирішення ситуаційних завдань з оцінки якості товарів, їх класифікації та кодування, аналізу умов зберігання;

Дослідницька частина – проведення міні-досліджень споживчих властивостей окремих груп товарів та підготовка презентацій результатів.

Зміст завдань для самостійної роботи детально викладений у Методичних рекомендаціях до самостійної роботи студентів з дисципліни «Товарознавство».

8. Методи навчання

У навчальному процесі методами навчання є лекції, практичні заняття, консультації викладачів, самостійна робота, робота в групах, поточне опитування, тестування, обговорення та моделювання практичних ситуацій, реферування, виконання розрахункового та аналітичного завдання.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Товарознавство» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне тестування;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання під час тренінгу;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- оцінювання виконання самостійної роботи;
- екзамен.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, війсьний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Товарознавство» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне від отриманих оцінок під час занять по темах 1-8 – не рідше одного разу на 2 практичні заняття	Контрольна робота	Середнє арифметичне від отриманих оцінок під час занять за темами 9-15 – не рідше одного разу на 2 практичні заняття	Контрольна робота	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань тренінгу	Оцінка за виконання дослідницько-практичного завдання	Теоретичне питання – 20 балів, 10 тестів – 50 балів, задача – 30 балів

Поточне опитування під час заняття:

- **90–100 балів** – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;
- **75–89 балів** – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;
- **65–74 бали** – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;
- **60–64 бали** – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;
- **1–59 балів** – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

- **90–100 балів** – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- **75–89 балів** – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- **65–74 бали** – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу,

обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

- **60–64 бали** – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

- **1–59 балів** – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

- **90–100 балів** – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

- **75–89 балів** – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

- **60–74 балів** – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

- **1–59 балів** – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота, екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від **0 до 20 балів**:

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання;

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально **50 балів**;

1 задача, за розв'язання якої студент може отримати від **0 до 30 балів**:

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання;

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне

завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64	незадовільно	E (достатньо)
35–59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-15
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Viber тощо).	1-15
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-15
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-15
5.	Стандарти, зразки форм товарознавчого дослідження товарів.	5-8; 9-15

Перелік методичних вказівок та матеріалів

№	Найменування	Кількість примірників
1.	Електронний курс з дисципліни «Товарознавство» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на платформі Системи дистанційного навчання ЗУНУ / Волошин Р.В.. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. URL: https://moodle.wunu.edu.ua/course/view.php?id=3713	Електронний ресурс
2.	Електронний банк тестових завдань з дисципліни «Товарознавство» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на платформі Системи дистанційного навчання ЗУНУ / Волошин Р.В.. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. URL: https://moodle.wunu.edu.ua/question/edit.php?courseid=3713	Електронний ресурс
3.	Методичні рекомендації для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Товарознавство» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. URL: https://moodle.wunu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=200573	Електронний ресурс

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна:

8. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г., Ткаченко А.С., Флока Л.В., Рачинська З.П., Товарознавча характеристика продукції тваринництва з основами технології. Навчальний посібник. 2022. 209 с.

9. Довідник товарознавця і споживача продовольчих товарів : навч. посіб. / М. Т. Бець, Л. І. Богун, Н. Г. Георгіаді, Т. В. Гринько, Т. І. Данько, І. В. Ємченко, А. Г. Загородній, О. В. Князь, С. В. Князь, В. В. Косовська, Г. Й. Лучко, В. П. Мартинюк, В. М. Мацук, О. І. Мороз, Е. І. Плешаков, М. В. Римар, Р. Р. Русин-Гриник, Р. М. Скриньковський, П. М. Скрипчук, Р. А. Слав'юк, О. Ю. Судук, О. П. Тупісь, О. В. Фарат, О. Є. Федорчак, Л. Ю. Холявка, Н. Р. Чорна, О. Є. Шайда, С. Г. Швачко, Р. В. Шуляр, Н. П. Яворська, С. Г. Ягольник; ред.: С. В. Князь; Національний університет «Львівська політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. 795 с.

10. Коваленко С. М., Бреусова С. В., Баранова І. І., Дядюн Т. В., Запорожська С. М. Особливості викладання товарознавства в системі дистанційного навчання. Соц. фармація в охороні здоров'я. 2020. 6, № 2. С. 3-12.

11. Криволапов Е. А. Товарознавство : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 100 с.

12. Лапицька Н. В., Городиська О. В. Товарознавство і захист прав споживачів : навч.-метод. посібник. Чернівці : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 386 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/9692>

13. Лялюк А. М. Товарознавство: навчальний посібник. Луцьк: Вид-во КП ІА «Волинський енергосфот», 2023. 228 с.

14. Мельник Т. Ю. Товарознавство : підруч. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.

15. Митна логістика : метод. вказівки для виконання практичних завдань студентами денної та заочної форм навчання ступеня освіти магістр спец. 076 «Підприємництво та торгівля» спеціалізації «Товарознавство та експертиза в митній справі»; уклад.: В. В. Полупан, В. В. Колесник, А. К. Пенкін. Харків: ДБТУ, 2023. 68 с. <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/56015>

16. Пузік Л. М., Куц О. В., Бондаренко В. А., Щербіна С. О. Товарознавство плодовоовочевої продукції: навч. посібник. Х.: ДБТУ, ІОБ НААН, 2022. 370 с. <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/35205>

17. Сегеда І. В. Товарознавство: продовольчі товари : навч. посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 224 с.

18. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів. М'ясо свійських тварин і птиці : навч.-метод. посіб. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. 423 с.

19. Сіренко С. О., Трішкіна Н. І. Товарознавство. Непродовольчі товари : навч. посіб. для студентів товарознав. освіт. програм ВНЗ. Хмельницький : Цюпак А. А. [вид.], 2021. 560 с.

20. Товарознавство (Розділ 1. Продовольчі товари) : тести для поточного контролю знань здобувачів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 241 «Готельно-ресторанна справа»; уклад.: В. В. Полупан, В. В. Колесник, А. К. Пенкін. Харків: ДБТУ, 2023. 66 с.

21. Товарознавство (харчові продукти та непродовольчі товари: метод. вказівки з підготовки, оформлення і захисту курсової роботи з дисц. для студентів денної та заочної форми навчання спец. 076 «Підприємництво та торгівля» ступеня освіти «бакалавр»; уклад. С. В. Сорокіна, В. О. Акмен, Н. М. Пенкіна. Харків: ДБТУ, 2023. 50 с.
<https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/54848>

22. Товарознавство : конспект лекцій для здобувачів вищої освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» / уклад. В. С. Кушнірук, І. О. Банєва, І. О. Піюренко, О. В. Величко, С. І. Павлюк. Миколаїв : МНАУ, 2021. 158 с.

23. Товарознавство продовольчих товарів. Частина 1: навчальний посібник / Т. М. Чорна. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. – 326 с.

24. Товарознавство споживчих товарів. Пакування. Митне оформлення : лабораторний практикум до виконання лаб., практ. та самост. робіт студентами СВО «Бакалавр» та «Магістр» / Я. Г. Верхівкер, К. С. Гарбажий, В. А. Луцькова та ін. ; за ред. Я. Г. Верхівкера. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 520 с

25. Товарознавство споживчих товарів. Пакування. Митне оформлення : лабораторний практикум до виконання лабораторних, практичних та самостійних робіт студентами СВО «Бакалавр» та «Магістр» / Я. Г. Верхівкер, К. С. Гарбажий, В. А. Луцькова та ін. ; За ред. проф. Верхівкера Я. Г. Херсон : ОЛДІПЛЮС, 2021. – 520 с.

26. Товарознавство сувенірів та виробів народних художніх промислів [Текст] : навч. посіб. / уклад. Л. Б. Демидчук. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2021. 283 с.

27. Товарознавство харчових продуктів. Частина 1. Товарознавство продовольчих товарів рослинного походження : метод. реком. для практ. занять для здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр», освітньої спеціальності 181 «Харчові технології» денної форми навчання / уклад. : Т. В. Підпала, О. І. Петрова, Г. А. Данильчук. Миколаїв : МНАУ, 2021. 71 с

28. Товарознавство. Методичні рекомендації і завдання для вивчення дисципліни / Л.Д. Запірченко, А.А. Немненко. Кропивницький, ЦНТУ, 2024. 70 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/19aed613-8309-40f9-a2f8-d8f74806f41b/content>

29. Товарознавство. Харчові продукти : тести (для заміру поточних та залишкових знань) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заоч. форм навч. спец. 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; Держ. біотехнологічного ун-т; уклад.: Д. М. Одарченко, Є. Б. Соколова, А. І. Кудряшов. Харків : [б. в.], 2023. 70 с.
<https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/52035>

30. Фісун Ю.В., Борисенко О.С., Шевченко А.В., Крапко О.М. Товарознавство: практикум / уклад. : Ю.В. Фісун, О.С. Борисенко, А.В. Шевченко, О.М. Крапко. К. : НАУ, 2022. 48 с.

31. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : УН-т ДФС України, 2021. 597 с.

32. Panova A. (2022). Commodity science in customs. 10.12737/1134545. https://www.researchgate.net/publication/353969269_Problems_and_prospects_of_the_commodity_science_development

33. Stoykova T., Zlateva D., Pashova S. Commodity Science In Modern Market Conditions. Economic Science, education and the real economy: Development and interactions in the digital age. Publishing house Science and Economics. Varna, 2020. issue 1. pp. 427-439. URL: <https://ideas.repec.org/a/vrn/cfdide/y2020i1p427-439.html>

34. Strhan, R.. FUTURE OF PRODUCT ORIENTED SCIENCE. 2021. 10.13140/RG.2.2.26471.98720. URL: https://www.researchgate.net/publication/354451324_FUTURE_OF_PRODUCT_ORIENTED_SCIENCE

35. Vasiuta, V., Puzak, V., Lashko, I. Main directions of development of modern commodity science. Galyc'kij ekonomičnij visnik. 2022 74. 152–157. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.01.152. URL: https://www.researchgate.net/publication/360226143_Main_directions_of_development_of_modern_commodity_science

36. Vasiuta, V., Zielov, R., & Omelianenko, K. Safety of consumer goods as the main problem of modern commodity science. Herald of Khmelnytskyi National University. 2022. 302. 178–184. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-302-1-30>

37. Wąglinger, E., Karkalíková, M., & Foltynowicz, Z. The twilight of commodity science. Part I. The history of the commodity science. In M. Sielicka-Różyńska (Ed.). Current trends in quality science: Quality management and safety of food and non-food products (pp. 413-430). The Poznań Society for the Advancement of Arts and Sciences, Institute of Quality Science, Poznań University of Economics and Business. (2023). <https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/117241413/CTinQS.-Quality-1-1-libre.pdf>

Допоміжна:

38. Багінська А. О. Товарознавча оцінка якості плавлених сирів. Наук. кер. Д. М. Одарченко. Інноваційні технології розвитку у сфері харчових виробництв, готельно-ресторанного бізнесу, економіки та підприємництва: наукові пошуки молоді. Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, 8 квітня 2021 р. Ч. 1. С. 132 <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/22424>

39. Баранова І. І., Коваленко С. М., Бреусова С. В., Безпала Ю. О., Нікітіна М. В. Завдання та основні етапи розвитку фармацевтичного товарознавства. Соц. фармація в охороні здоров'я. - 2019. 5, № 3. С. 31-37.

40. ДСТУ, ГОСТ та інша документація. ПП KSV. Портал. URL: <https://www.ksv.biz.ua/publ/dstu/3>

41. Західно-Український Експертно-Консультативний Центр. Центр проведення судових експертиз та експертних досліджень. Офіційний сайт. URL: <https://zuekc.com.ua/>

42. ISO 9001:2015 — Система управління якістю. TMS Academy. URL: <https://academy.tms.ua/uk/sertificat-ua/standart-iso-9001-systema-upravlinnia-iakestiu-smia/> Мережко Н. В., Тернова А. С., Сіренко С. О. Товарознавство. Спортивні товари : навч. посіб. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2019. 248 с.

43. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Теоретичні основи товарознавства та підприємництва» для студентів денної форми навчання за напрямком підготовки: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / укл. : Т.В. Подвірна. - Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. - 39 с.

44. Нормативна база. Ок. Закон. Портал. URL: <https://zakon.isu.net.ua/norm>

45. Тіхосова Г. А., Вербицький О. М., Калінський Є. О. Митний контроль та експертиза товарів : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2019. 311 с.

46. Товарознавство (Непродовольчі товари). Силікатні товари : навч. посіб. / Г. Д. Кобищан та ін. Полтава : ПУЕТ, 2019. 129 с.

47. Товарознавство : навч.-метод. посіб. для студ. спец. 241 «Готельноресторанна справа» денної та заочної форм навчання / О. Коркуна та ін. Львів : ЛДУФК ім. І. Боберського, 2019. 200 с.

48. Товарознавство : підручник / Н. В. Мережко та ін. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019 . Т. 1 : Непродовольчі товари. 2019. 759 с.

49. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари : метод. вказівки і завдання до виконання практ. робіт для студентів ф-ту товарознавства, упр. та сфери обслуговування спец. 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (ОПП «Товарознавство і торговельне підприємництво» та «Товарознавство та експертиза в митній справі») та 181 «Харчові технології» (ден. і заоч. форми навчання) / уклад.: В. Т. Лебединець, Н. С. Палько. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 79 с.

50. Товарознавство споживчих товарів. Пакування. Митне оформлення : лабораторний практикум до виконання лаб., практ. та самост. робіт студентами СВО «Бакалавр» та «Магістр» / Я. Г. Верхівкер, К. С. Гарбажий, В. А. Луцькова та ін. ; за ред. Я. Г. Верхівкера. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 520 с

51. Товарознавство спортивних, рибальських та мисливських товарів : підруч. для студентів ВНЗ / О. В. Шегинський та ін. Луцьк : ІВВ Луц. НТУ, 2018. 318 с.

52. Товарознавство тепло- та звукоізоляційних матеріалів і виробів в енергозберігаючих технологіях : підручник / П. В. Захарченко та ін. Вид. 2-ге, випр. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 397 с.

53. Торговельна логістика : метод. вказівки та завдання для практ. і семінар. занять, самост. роботи, поточ. та підсумк. контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти першого (бакалавр.) рівня спец. 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (освіт.-проф. програма «Товарознавство та торговельне підприємництво») / уклад. І. П. Міщук та ін. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2019. 107 с.

54. Шапран О. І., Сергійчук О. М., Танана С. М. Методика викладання товарознавства : навч.-метод. посіб.: для студентів зі спец. 015 Проф. освіта (Товарознавство). Переяслав-Хмельницький : Домбровська Я.М., 2019. 223 с.

55. Burda, A., Chirimbu, S. Definitions and scientific context of the science of commodities. SSRN Electronic Journal. 2016. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2728146>

56. Krajewski, K., Szczepański, K., Swiatkowska, M. Food losses management as a part of commodity science-reflections based on research in Poland. 2018. https://www.researchgate.net/publication/327824107_Food_losses_management_as_a_part_of_commodity_science-reflections_based_on_research_in_Poland

57. Śmigielska, H., & Lewandowicz, J. Resistant starch as functional food ingredient. In H. Śmigielska (Ed.), Current trends in commodity science: Food safety and analysis of bioactive substances (pp. 162). Poznań, 2017. URL: https://www.researchgate.net/profile/Jacek-Lewandowicz/publication/344036852_RESISTANT_STARCH_AS_FUNCTIONAL_FOOD_INGREDIENT/links/5f4ec1c892851c250b88b7c4/RESISTANT-STARCH-AS-FUNCTIONAL-FOOD-INGREDIENT.pdf